

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration

Izveštaj o ispunjenu obaveza opštine iz Evropske
agende za period januar – jun 2024. godine

Priština 2024.

Sadržaj

Skraćenice	3
Uvod	4
Izvršni rezime	5
1. POLITIČKI KRITERIJUMI.....	7
1.1 Javna uprava	7
1.2 Civilno društvo	8
1.3 Borba protiv korupcije i terorizma.....	9
1.4 Zaštita i kulturno nasleđe.....	10
2. EKONOMSKI KRITERIJUMI	12
2.1 Postojanje funkcionalne tržišne ekonomije.....	12
2.2 Porezi	12
2.3 Preduzeća i industrijska politika	13
3. EVROPSKI STANDARDI.....	13
3.1 Poljoprivreda i ruralni razvoj.....	13
3.2 Energija	14
3.3 Zaštita manjina.....	18
3.4 Pravo, sloboda i bezbednost	19
3.5 Upravljanje granicom i migracija	19
PREPORUKE.....	22

Skraçenice

EU	Evropska unija
ATB	Akcionit timovi za bezbednost
EK	Evropska komisija
OSBZ	Opštinski savet za bezbednost u zajednici
LSJB	Lokalni saveti za javnu bezbednost
MALS	Ministarstvo administracije lokalne samouprave
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
NVO	Nevladina organizacija
NPEI	Nacionalni program za evropske integracije

Uvod

Ovaj izveštaj predstavlja sprovođenje obaveza opština koje proizilaze iz Evropske agende tokom perioda januar – jun 2024. godine. Uzimajući u obzir da je Nacionalni program sprovođenja SSP-a pravno obavezujući dokument za sve institucije Kosova, Ministarstvo administracije lokalne samouprave je posvećeno ispunjenju obaveza opština koje proizilaze iz Evropske agende.

U cilju koordinacije aktivnosti, MALS je sprovelo nekoliko načina za rešavanje pitanja na lokalnom nivou kako bi guralo napred evropsku agendu, ističući: koordinaciju procesa planiranja, izradu generalnog plana za obaveze opština u procesu evropskih integracija, izradu individualnih planova opština kao i izradu izveštaja o ispunjavanju obaveza opština iz Evropske agende za dva perioda u toku godine januar-jun i jul-decembar.

Izveštaj ima važnu i značajnu ulogu u sprovođenju aktivnosti na lokalnom nivou u oblasti evropskih integracija, uzimajući u obzir odgovornost koju opštine imaju prema građanima i javnim institucijama. Cilj ovog izveštaja je da predstavi i pruži opštinske podatke građanima, lokalnim i međunarodnim institucijama, nevladinim organizacijama i svim drugim interesnim grupama, na osnovu kriterijuma utvrđenih od strane Evropske unije.

Izvršni rezime

Tokom perioda januar - jun 2024. godine, 29 opština Republike Kosovo je izvestilo, dok 9 opština (Leposavić, Zvečan, Zubin Potok, Gračanica, Mamuša, Parteš, Klokot, Istok, Novo Brdo) nije podnelo izveštaje tokom ovog perioda. Izveštaj se zasniva na 55 aktivnosti/mera i 177 pitanja/pokazatelja koji spadaju u odgovornosti i nadležnosti opština, za koje je Ministarstvo administracije lokalne samouprave zatražilo konkretne aktivnosti od opština. MALS, je opštinama dostavila sva pitanja koja proizilaze iz NPEI-a, iz zaključaka sektorskih pododbora kao i iz izazova izveštaja EK-a o Kosovu. Što se tiče ukupne strukture, izveštaj se fokusira na glavne oblasti aktivnosti koje se odnose na političke kriterijume, ekonomske kriterijume, evropske standarde, a izveštaj takođe odražava realno stanje dostignuća opština, ali ujedno i izazove za naredne godine

U okviru **političkih kriterijuma** predstavljena su dostignuća na lokalnom nivou u oblastima:

- Javna uprava,
- Ombudsman,
- Civilno društvo,
- Borba protiv terorizma,
- Zaštita i kulturno nasleđe.

Na osnovu podataka dostavljenih od strane opština, tokom perioda januar - jun 2024. godine, opštine Republike Kosovo su uspele da ispune oko **52%** planiranih aktivnosti u oblasti političkih kriterijuma

U okviru **ekonomskih kriterijuma**, predstavljena su dostignuća na lokalnom nivou u oblastima:

- Postojanje funkcionalne tržišne ekonomije,
- Porezi,
- Preduzeća, industrijska politika i unutrašnje tržište.

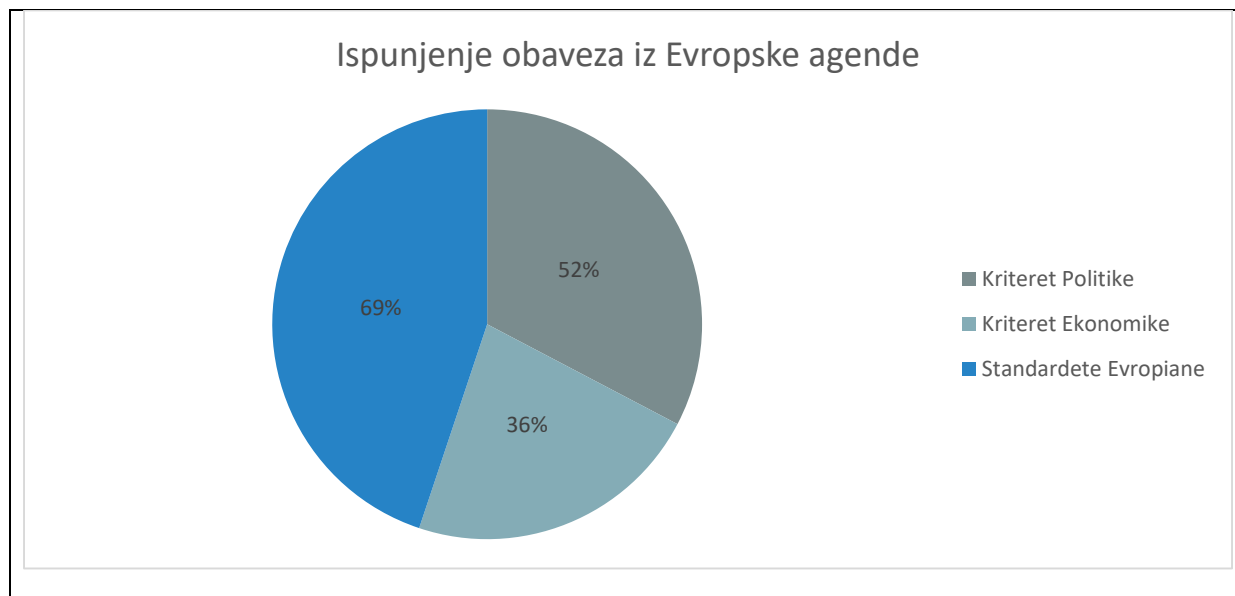
Na osnovu podataka dostavljenih od strane opština, tokom perioda januar - jun 2024. godine, opštine Republike Kosovo su uspele da ispune oko **36%** planiranih aktivnosti u oblasti ekonomskih kriterijuma.

U okviru **evropskih standarda**, predstavljena su dostignuća na lokalnom nivou u oblastima:

- Poljoprivreda i ruralni razvoj,
- Energija,
- Pravosuđe i osnovna prava, zaštita manjina,
- Pravo,
- Sloboda i bezbednost,
- Upravljanje granicom i migracija,
- Obrazovanje i kultura,
- Čivotna sredina, zaštita potrošača i javno zdravlje.

Na osnovu podataka dostavljenih od opština, tokom perioda januar - jun 2024. godine, opštine Republike Kosovo su uspele da ispune oko **69%** planiranih aktivnosti u oblasti evropskih standarda

Ukupno, opštine su uspele da ispune oko **53%** obaveza koje proizilaze iz Evropske agende, a koje spadaju u nadležnost sprovođenja lokalne samouprave.

Grafikon 1: Ispunjenje obaveza opština iz Evropske agende

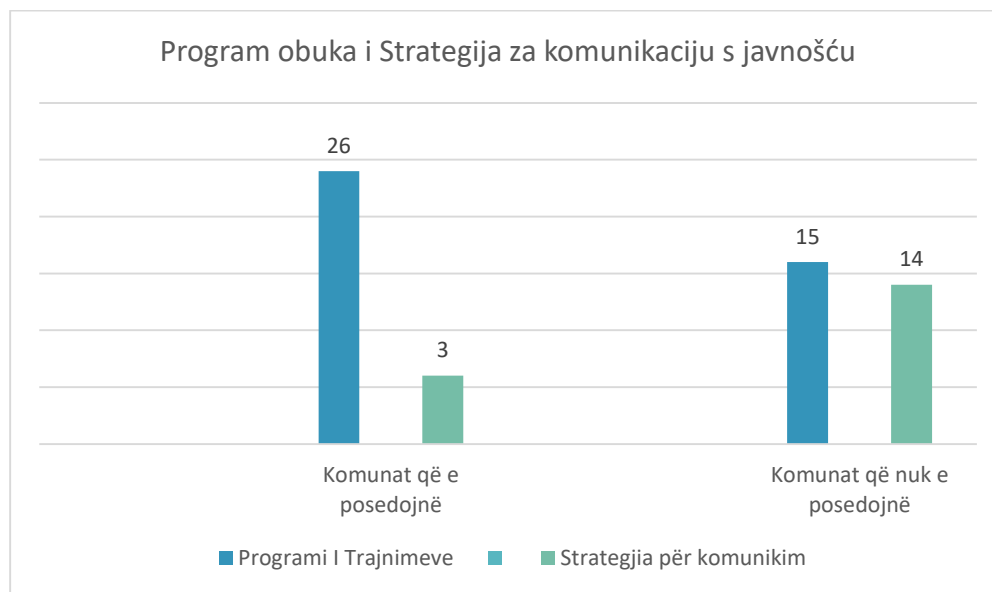
1. POLITIČKI KRITERIJUMI

1.1 Javna uprava

Jedna od glavnih oblasti koje spadaju u okviru političkih kriterijuma je funkcionisanje lokalne javne uprave. U okviru ove oblasti, opštine Republike Kosovo su preduzele aktivnosti koje se odnose na obezbeđivanje potrebnih kapaciteta za lokalnu upravu, povećanje kvaliteta javnih usluga za građane, povećanje efikasnosti i transparentnosti, kao i izgradnju efikasnijih mehanizama odgovornosti u odnosu sa građanima.

U okviru mera za povećanje kapaciteta ljudskih resursa, u 29 opština (*Glogovac, Severna Mitrovica, Suva Reka, Dečane, Elez Han, Junik, Peć, Dragaš, Skenderaj, Klina, Kačanik, Kamenica, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Uroševac*) izrađen je program obuke za 2023. godinu, dok 10 opština (*Podujevo, Štrpce, Ranilug, Mališevo, Kosovo Polje, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Vitina i Vučitrn*) nije izrađen program obuke za izveštajni period.

U cilju daljeg poboljšanja okvira politike u oblasti uprave, u pregledu opštinskih podataka možemo videti da od 29 opština koja su izvestila, u 14 opština (*Suva Reka, Dečane, Elez Han, Junik, Peć, Skenderaj, Klina, Kačanik, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Priština, Prizren, Gnjilane*) izrađena je Strategija za odnose sa javnošću, dok u 15 opština (*Glogovac, Severna Mitrovica, Dragaš, Podujevo, Štrpce, Kamenica, Lipljan, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Obilić, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Uroševac, Đakovica*) još uvek nije izrađena.

Grafikon 2: Program obuka i Strategija za komunikaciju s javnošću

Isto tako, godišnji plan komunikacije do sada je 17 opština (*Glogovac, Suva Reka, Dečane, Elez Han, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Kačanik, Orahovac, Štimlje, Južna Mitrovica, Gnjilane, Vučitrn, Kamenica, Prizren*), izradila, dok 12 opština (*Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Priština, Ranilug, Uroševac, Mališevo, Obilić, Vitina*) još uvek nisu izradila.

Što se tiče sprovođenja Administrativnog uputstva (MAPS) br. 06/2018 o minimalnim standardima javnih konsultacija, 28 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Elez Han, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vučitrn, Kamenica, Uroševac) je izveštavalo da se primenjuje ovo uputstvo, u 1 opštinu (Vitina) još uvek se ne primenjuje. Međutim, ako pogledamo dole iznete podatke, možemo primetiti da se odredbe AU-a još uvek ne primenjuju na odgovarajućem nivou jer su rezultati javnih konsultacija u odnosu na sve predloga koje iznesu građani ili potrebnim objašnjenjima u vezi sa razlozima odbijanja zahteva građana ili drugih interesnih grupa objavljuju se u značajnom broju opština.

Administrativno uputstvo (MALS) br. 06/2018 o minimalnim standardima javnih konsultacija utvrđuje da je u svakoj opštini odgovorna za koordinaciju procesa javnih konsultacija jedinica, odnosno službenik za javne komunikacije, i u skladu sa tim do sada su 24 opštine (Suva Reka, Elez Han, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Klina, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Gnjilane, Obilić, Vitina, Vučitrn, Uroševac), koje su imenovale službenika koji je odgovoran za koordinaciju procesa javnih konsultacija, dok u 5 opština (Glogovac, Dečane, Kosovo Polje, Prizren, Ranilug) još uvek nije imenovan službenik koji je odgovoran za koordinaciju procesa javnih konsultacija.

1.2 Civilno društvo

Iz dostavljenih podataka tokom izveštavanja vidimo da su opštine kontinuirano podržavale civilno društvo pružajući im podršku i saradnju. Prema dobijenim podacima, značajan broj opština je dalo finansijsku podršku za projekte NVO-a. U 25 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Vitina, Vučitrn) izdvojen je budžet za podršku projektima OCD-a u skladu sa Uredbom br. 04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja NVO-a koji iznosi 10.691.992 evra, dok u 2 opštine (Elez Han, Severna Mitrovica) nisu dodelile budžet i 1 opština (Uroševac) nije dostavila podatke. Ovom finansijskom podrškom podržane su NVO sa 603 projekata.

U cilju podsticanja i stimulisanja prijavljivanja NVO-a u opštinske projekte, opštine su preduzele i aktivnosti kao što su: informisanje na lokalnim radijima, društvenim mrežama i pozivima na internet stranicama opština, organizovanje informativnih sastanaka o procedurama prijavljivanja, pružanje pomoći u popunjavanju dokumentacije za prijavu za grupe NVO koje su marginalizovane itd. Opštine su takođe podržale i projekte NVO-ova za zaštitu manjinskih zajednica. U 13 opštine (Peć, Dragaš, Štrpce, Kamenica, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Prizren, Gnjilane, Obilić, Vučitrn) podržano je ukupno 109 projekata NVO-a za zaštitu manjinskih zajednica u iznosu od 149.128,48 evra.

U 23 opštine (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Orahovac, Lipljan, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Prizren, Gnjilane, Obilić, Vitina, Vučitrn, Uroševac) objavljeni su pozivi i korisnici na internet stranicama opština, dok u opštinama (Elez Han, Mališevo, Štimlje, Ranilug, Đakovica, Priština) nisu objavljeni.

1.3 Borba protiv korupcije i terorizma

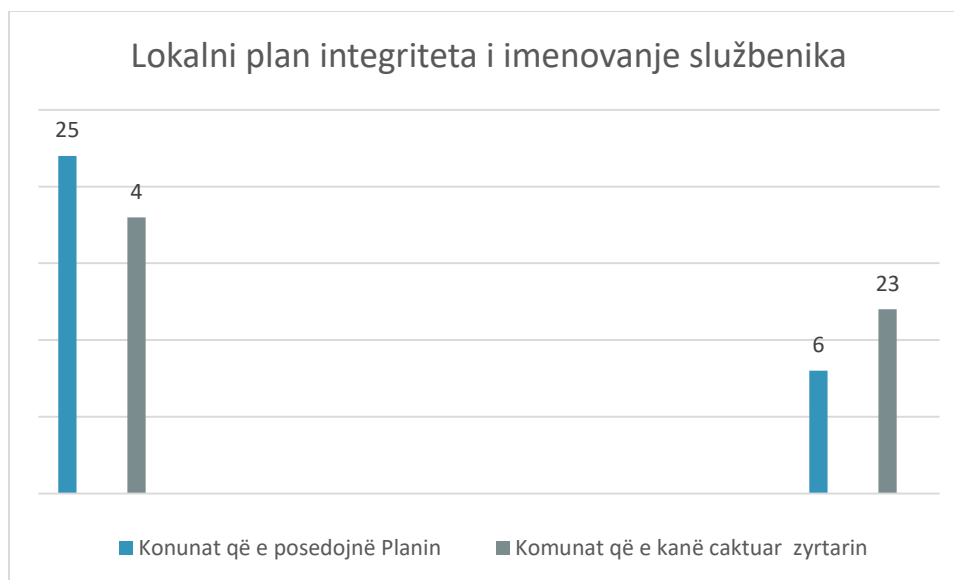
Jedan od specifičnih ciljeva koji proizilaze iz Strategije za sprečavanje nasilnog ekstremizma i radikalizma koji vodi ka terorizmu je podizanje kapaciteta institucija u cilju rane identifikacije faktora i procesa radikalizma, stoga u tom cilju u 12 opština (Glogovac, Dečane, Junik, Podujevo, Mališevo, Orahovac, Lipljan, Južna Mitrovica, Priština, Gnjilane, Obilić, Vučitrn) u saradnji sa centralnim nivoom i donatorima, organizovane su obuke za opštinske službenike za obrazovanje, nastavnike, i školska rukovodstva da identifikuju mlade ljude koji su u opasnosti od ekstremizma, dok u 17 opština (Suva Reka, Elez Han, Peć, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Štimlje, Kosovo Polje, Đakovica, Prizren, Ranilug, Vitina, Uroševac) nisu organizovane.

Za podršku i suzbijanje terorizma, radikalizma i nasilnog ekstremizma, 14 opštine su preduzele konkretne aktivnosti za podizanje svesti građana protiv radikalizma koji može dovesti do nasilnog ekstremizma kao što su: redovni sastanci preko lokalnih odbora i imama lokalnih džamija, sastanci sa učenicima različitih škola, stvorene su sigurne prostorije u školama za učenike za privatno postavljanje pitanja o osjetljivim društvenim pitanjima, kampanje podizanja svesti sa građanima, aktivnosti ne terenu, diskusije tokom redovnih sastanaka sa članovima OSBZ-a, sastanci sa mladima, ženama i obrazovnim strukturama u ciljem identifikacije faktora koji utiču na porast ekstremizma sa radikalizmom, itd., dok 15 opština (Suva Reka, Elez Han, Peć, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Štimlje, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Ranilug, Vučitrn) nije preduzelo aktivnosti. U 26 opština nije prijavljen nijedan slučaj u Opštinskim savetima za bezbednost u zajednici u nasilnim ekstremizmom i terorizmom, dok 3 opštine (Priština, Severna Mitrovica, Elez Han) nisu dostavile podatke.

U cilju suzbijanja korupcije, opštine su u kontinuitetu, u slučaju sukoba interesa opštinskih službenika, prijavile slučajeve sukoba interesa. Tokom perioda januar – jun 2024. godine, u 26 opština nije bilo nijednog slučaja sukoba interesa opštinskih službenika. U 3 opštine (Podujevo, Južna Mitrovica, Priština) prijavljeno je 4 slučaja sukoba interesa od strane službenika.

Što se tiče članova skupština koji su prijavili sukob interesa pre donošenja odluka u skupštini opštine, u 2 opštine (Klina, Vučitrn) prijavljeno je 5 slučajeva, dok u 27 opština nije bilo takvih slučajeva.

Lokalni plan integriteta je izrađen u 17 opština, dok u 12 opština (Severna Mitrovica, Štrpce, Kačanik, Kosovo Polje, Priština, Kamenica, Štimlje, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina, Vučitrn) nije izrađen Lokalni plan integriteta. Većina opština je, prema izveštajima, imenovala službenika koji izveštava o Lokalnom planu integriteta od 29 opština koje su izveštavale, 23 opštine su imenovala relevantnog službenika, dok 6 opština (Severna Mitrovica, Štrpce, Kačanik, Kosovo Polje, Priština, Ranilug) još uvek nisu imenovala službenika.

Grafikon 3: Lokalni plan integriteta i imenovani službenik za plan integriteta

Što se tiče sprovođenja Zakona o upotrebi jezika, za uspostavljanje pristupa uslugama na službenom jeziku, 25 opština je preduzelo sledeće aktivnosti: *organizovanje sastanaka, dok za srpski i albanski jezik zaposleni su službenici za prevođenje, pružaju se simulantske usluge na svim službenim sastancima, materijal opštinskih organa se prevodi na službenim jezicima, dele se razne brošure za promovisanje jezičkih prava za sve zajednice itd.* dok 4 opštine (Severna Mitrovica, Kačanik, Gnjilane, Obilić) nisu preduzele aktivnosti. Kao što je propisano Zakonom o upotrebi jezika, kao i opštinskim uredbama o službenim jezicima, u 26 opština se vrši objavljivanje opštinskih akata na službenim jezicima, dok u 2 opštine (Mališevo, Vitina) objavljuju se delimično, i u 2 opštine (Severna Mitrovica, Elez Han) se ne objavljuju.

1.4 Zaštita i kulturno nasleđe

U oblasti kulturnog nasleđa, izazov za opštine i dalje ostaje izrada opštinskih planova za zaštitu kulturnog nasleđa, jer prema podacima od 29 opština izvestilaca, samo 2 opštine (Dečane, Prizren) su izradile ovaj plan.

Izazovi zbog kojih 26 opština (*Glogovac, Suva Reka, Elez Han, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Severna Mitrovica, Dragaš, Klina, Kačanik, Štimlje, Đakovica, Južna Mitrovica, Uroševac, Kamenica, Mališevo, Lipljan, Kosovo Polje, Orahovac, Obilić, Ranilug, Vučitrn, Štrpce, Gnjilane*) još uvek nije izradilo Plan za zaštitu kulturnog nasleđa, bili su uglavnom: *nedostatak stručnih kadrova, nedostatak stručnosti, nedostatak budžetskih sredstava, izazovi u vezi sa registracijom i dokumentovanjem postojećeg kulturnog nasleđa itd.*

Tokom ovog perioda broj kršenja i bespravnih gradnji u zaštićenim područjima, u opštini Prizren je prijavljeno 1 kršenje.

Isto tako, u 9 opština (*Suva Reka, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Orahovac, Lipljan, Đakovica, Prizren*) obezbeđena je oprema za video nadzor bezbednosti /instaliranje kamera u objektima kulturnog nasleđa, u 6 opština (*Junik, Dragaš, Štrpce, Kamenica, Gnjilane, Uroševac*), delimično i u 17 opština (*Kamenica, Južna Mitrovica, Priština, Parteš, Klokot, Glogovac, Elez Han, Gračanica, Kačanik, Skenderaj, Štrpce, Uroševac, Ranilug, Vučitrn, Štimlje, Mališevo, Novo Brdo*) nije obezbeđena oprema za video nadzor bezbednosti/instaliranje kamera u objektima kulturnog nasleđa. U 1 opštinu (Dečane) ovu odgovornost ima KFOR, 1 opština (Elez Han) nema

crkve i u 13 opština (*Glogovac, Severna Mitrovica, Kačanik, Mališevo, Štimlje, Severna Mitrovica, Obilić, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Kosovo Polje, Priština*) nije obezbeđena oprema za video nadzor bezbednosti/instaliranje kamera u objektima kulturnog nasleđa.

U 1 opštinu (Kosovo Polje) je potpisan Memorandum o saradnji za dužnosti i odgovornosti za održavanje pravoslavnih crkava. U 28 opština (*Glogovac, Suva Reka, Elez Han, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Dečane, Klina, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Štimlje, Lipljan, Đakovica, Prizren, Gnjilane, Ranilug, Vitina, Orahovac, Južna Mitrovica, Priština, Obilić, Vučitrn, Uroševac*) nisu potpisani sporazumi jer neke od njih nemaju crkve.

Za funkcionisanje seoskog saveta za Veliku Hoću, opština Orahovac je na vreme završila sve procedure za osnivanje ovog saveta. Ovaj savet je funkcionalan i izdvojen je budžet za omogućavanje njegovog funkcionisanja, u iznosu od 29.000 evra.

Za sprovođenje Zakon o Istorijskom centru Prizrena, za period januar – jun 2024. godine, opština Prizren nije izdvojila budžet, beležena je jedna bespravna gradnja u okviru posebnih zaštićenih područja u opštini Prizren. Započet je proces legalizacije bespravno izgrađenih objekata i takođe je izvršena klasifikacija zahteva za legalizaciju.

U opštini Kosovo Polje urađena je studija izvodljivosti za osnivanje Prirodnjačkog muzeja, čija je izgradnja u toku, u saradnji sa Ministarstvom kulture, omladine i sporta.

Takođe u cilju podizanja svesti i promocije zaštite kulturnog nasleđa, opštine su preduzele različite aktivnosti. U 22 opštine (*Glogovac, Dečane, Junik, Peć, Dragaš, Podujevo, Klina, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Vitina, Vučitrn, Uroševac*) sprovedene su ove aktivnosti: *promocija baštinskih dobara u televizijskim medijima, okrugli stolovi namenjeni nasleđu, izrada regionalnih mapa i brošura za promociju turizma u opštini, organizacija izložbe „Kulturno nasleđe kroz etnografske predmete, poseta Gradskom muzeju, konzervacija i restauracija Sabat-kule, Inicijativa za osnivanje gradskog muzeja, saradnja sa stručnjacima iz oblasti kulturnog nasleđa, formiranje radne grupe za identifikaciju objekata kulturnog nasleđa, izrada regionalnih mapa i brošura za promociju turizma, razne posete objektima koji su pod zaštitom* itd. dok u 7 opština (*Severna Mitrovica, Suva Reka, Elez Han, Skenderaj, Štimlje, Ranilug, Štrpce*) nisu sprovedene aktivnosti.

2. EKONOMSKI KRITERIJUMI

2.1 Postojanje funkcionalne tržišne ekonomije

Za pružanje najboljih usluga građanima, planirano je uspostavljanje centara za registraciju preduzeća (one stop shop-ovi) koji će olakšati pružanje usluga preduzećima, uključujući njihovu registraciju. U 27 opština su funkcionalni, dok u 2 opštine (Priština, Ranilug) nisu uspostavljeni.

Broj tržišnih inspektora u 21 opštini je 149, dok 5 opština (Severna Mitrovica, Junik, Peć, Skenderaj, Štrpce) nemaju inspektora. Takođe, broj inspekcijskih nadzora u 24 opštine je 5.094 inspekcijskih nadzora, dok 5 opština (Peć, Štrpce, Kamenica, Štimlje, Priština) nije imalo inspekcijske nadzore.

Što se tiče javnih rasprava za planiranje budžeta, održano je 89 javnih rasprava u 21 opštini, dok u 7 opština (Elez Han, Peć, Đakovica, Južna Mitrovica, Vitina, Kamenica, Obilić, Priština) nisu održane.

Tokom prvih šest meseci 2024. godine u 28 opština broj registrovanih preduzeća je 3.827 preduzeća, opština Priština nije dostavila podatke o registrovanim preduzećima u ovom izveštajnom periodu. Dok je broj zatvorenih preduzeća u prvih šest meseci 2014. godine u 27 opština bio 522 preduzeća, u 1 opštini (Junik) nije bilo zatvorenih preduzeća i 1 opština (Priština) nije dostavila podatke. Jedna od aktivnosti koje su važne u Evropskoj agendi je podrška ženama u vođenju preduzeća, i u izveštajnom periodu broj preduzeća koje vode žene u 25 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Elez Han, Junik, Peć, Podujevo, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vučitrn) je 1 opština (Skenderaj) nema preduzeća koje vode žene, kao i 2 opštine (Vitina, Priština) nisu dostavile podatke.

Izdvojeni budžet u 16 opština (Glogovac, Elez Han, Peć, Dragaš, Podujevo, Skenderaj, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Kosovo Polje, Đakovica, Gnjilane, Obilić, Uroševac) za subvencionisanje preduzeća, je 1.095.500 evra, dok u 13 opština (Severna Mitrovica, Suva Reka, Dečane, Junik, Štrpce, Klina, Lipljan, Južna Mitrovica, Priština, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Prizren) nisu izdvojile budžet za subvencionisanje preduzeća tokom izveštajnog perioda.

2.2 Porezi

U cilju suzbijanja sive ekonomije u 24 opština preduzete su aktivnosti kao što su: *stalne kontrole preduzećima u vezi sa izdavanjem fiskalnih računa, zatvaranje nelegalnih subjekata do kompletiranja adekvatne dokumentacije za obavljanje delatnosti, obaveza preduzeća registraciju pri KARP-u, proizvodi koji su bili bez deklaracije na službenom jeziku su uklonjeni iz prodaje, dok su proizvodi bez porekla zaplenjeni i uništeni u prisustvu lica koja su trgovinu obavljala na nezakonit način, primedbe, inspekcijski nadzori o posedovanju uverenja o registraciji preduzeća, stalni inspekcijski nadzori i kontrole poslovnih objekata, zatvaranje nelegalnih subjekata, davanju neophodnih saveta za zakonito poslovanje itd.*, dok u 5 opština (Štrpce, Severna Mitrovica, Štimlje, Priština, Ranilug) nisu preduzete nikakve aktivnosti.

Tokom perioda januar – jun 2024. godine, u 29 opština izvestilaca, 25 njih su dobila 268 preporuka od Generalnog revizora. Od tog broja, rešeno je 141 preporuka, nerešena ostaju 88 preporuka i preostali deo je u toku.

Jedinica za internu reviziju je funkcionalizovana u 25 opština, dok u 4 opštine (*Severna Mitrovica, Elez Han, Kačanik, Ranilug*) nije funkcionalizovana.

U 24 opštine (*Glogovac, Suva Reka, Dečane, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Dragaš, Štrpce, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Prižren, Gnjilane, Vučitrn, Uroševac*) osnovana je Komisija za reviziju, dok u 5 opština (*Severna Mitrovica, Elez Han, Kačanik, Priština, Ranilug*) nije osnovana.

Što se tiče planiranja opštinske imovine za lokalni ekonomski razvoj, 25 opština su objavile registar opštinske imovine, dok u 4 opštine (*Dečane, Elez Han, Severna Mitrovica, Štrpce*) nije objavljen.

2.3 Preduzeća i industrijska politika

U 5 opština je izvršena funkcionalizacija ekonomskih zona, u 6 opština (*Glogovac, Štrpce, Skenderaj, Kamenica, Orahovac, Štimlje*) delimično. Dok su 2 opštine (*Severna Mitrovica, Kosovo Polje*) su izvestile da nemaju ekonomske zone, a u 16 opština funkcionalizacija ekonomskih zona još nije urađena.

3. EVROPSKI STANDARDI

3.1 Poljoprivreda i ruralni razvoj

U sektoru poljoprivrede, izrada dokumenata za dalje uređivanje poljoprivrednog zemljišta ostaje značajan izazov, jer od 29 opština izvestilaca, samo 8 opština (*Glogovac, Elez Han, Junik, Podujevo, Mališevo, Orahovac, Prižren, Uroševac*) je izradilo Plan i program za poljoprivredu i ruralni razvoj, dok su u 21 opštini (*Suva Reka, Dečane, Peć, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Priština, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Kamenica, Đakovica*) još uvek nije izrađen Plan i program za poljoprivredu i ruralni razvoj. Tokom perioda januar - jun 2024. godine u 19 opština (*Glogovac, Dečane, Elez Han, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Štrpce, Kačanik, Orahovac, Štimlje, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Uroševac*) broj podnetih zahteva za promenu namene poljoprivrednog zemljišta je 301, dok 10 opština (*Severna Mitrovica, Suva Reka, Junik, Dragaš, Kamenica, Mališevo, Lipljan, Prižren, Vitina, Vučitrn*) nije bilo podnetih zahteva. Uporedo sa ovim, u vezi sa ovim zahtevima doneta je 151 odluka od strane 16 opština (*Glogovac, Dečane, Elez Han, Peć, Podujevo, Štrpce, Skenderaj, Kačanik, Orahovac, Štimlje, Kosovo Polje, Đakovica, Priština, Gnjilane, Ranilug, Uroševac*), dok je u 13. opštine (*Severna Mitrovica, Suva Reka, Junik, Dragaš, Klina, Kamenica, Mališevo, Lipljan, Južna Mitrovica, Prižren, Obilić, Vitina, Vučitrn*) nije usvojena nijedna odluka.

U 12 opština (*Glogovac, Peć, Skenderaj, Klina, Kačanik, Kamenica, Orahovac, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Prižren, Obilić, Ranilug*) zabeleženi su slučajevi gubitka poljoprivrednog zemljišta, dok je u 11 opština (*Severna Mitrovica, Suva Reka, Dečane, Elez Han, Junik, Dragaš, Podujevo, Štrpce, Gnjilane, Vitina, Uroševac*) nije bilo slučajeva, a 6 opština (*Mališevo, Štimlje, Lipljan, Đakovica, Priština, Vučitrn*) nisu dostavile podatke.

U opštinama (Glogovac, Peć, Skenderaj, Klina, Kačanik, Kamenica, Orahovac, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Prizren, Obilić, Ranilug) u kojima je bilo slučajeva gubitka poljoprivrednog zemljišta izgrađeno je korito reke, izvršeni su inspekcijski nadzori, zaustavljena je promena namene poljoprivrednog zemljišta u građevinsko zemljište i izrečene su novčane kazne. U 11 opština (Severna Mitrovica, Suva Reka, Dečane, Elez Han, Junik, Dragaš, Podujevo, Štrpce, Gnjilane, Vitina, Uroševac) nije bilo slučajeva, a 6 opština (Mališevo, Štimlje, Lipljan, Đakovica, Priština, Vučitrn) nisu dostavile podatke.

Što se tiče dalje konsolidacije opštinskih savetodavnih informativnih centara za poljoprivredu i ruralni razvoj u 21 opštini (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Junik, Peć, Skenderaj, Klina, Dragaš, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Obilić, Vitina, Uroševac) ovi centri su funkcionalizovani. U 8 opština (Severna Mitrovica, Elez Han, Podujevo, Štrpce, Prizren, Gnjilane, Ranilug, Vučitrn) nisu funkcionalizovani.

Za zaštitu poljoprivrednog zemljišta i promovisanje značaja poljoprivrednog zemljišta, u 22 opštine (Glogovac, Suva Reka, Junik, Peć, Dragaš, Podujevo, Skenderaj, Klina, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina, Uroševac) pružena je podrška za 6.364 poljoprivrednika u sektoru pčelarstva, stočarstva, povrtarstva, živinarstva, hortikulture, dok 7 opština (Severna Mitrovica, Dečane, Elez Han, Kosovo Polje, Prizren, Vučitrn, Štrpce) nije podržano.

Plan upravljanja ruralnim zemljištem poseduju 5 opština (Elez Han, Peć, Dragaš, Podujevo, Kačanik). U 24 opštine (Glogovac, Severna Mitrovica, Suva Reka, Dečane, Junik, Štrpce, Skenderaj, Klina, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vučitrn, Uroševac, Štimlje, Vitina) nije izrađen ovaj plan.

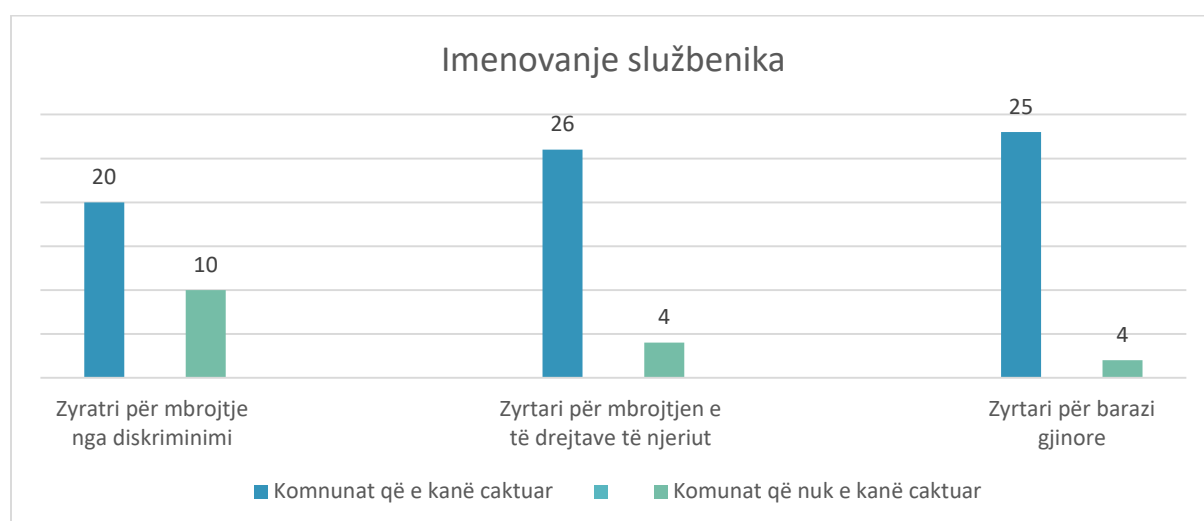
3.2 Energija

U cilju sprovođenja obaveza koje proizilaze iz SSP-a, opštine su u kontinuitetu primenjivale politike u oblasti energetske efikasnosti. Plan energetske efikasnosti izradilo je 8 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Junik, Orahovac, Đakovica, Prizren, Obilić), dok u 21 opštini (Severna Mitrovica, Elez Han, Peć, Dragaš, Podujevo, Skenderaj, Klina, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Priština, Gnjilane, Ranilug, Vučitrn, Uroševac, Štrpce, Vitina) ovaj plan još uvek nije izrađen.

U cilju sprovođenja ovog plana, u 22 opštine (Glogovac, Suva Reka, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina, Štrpce) je bilo projekata u primeni mera efikasnosti. Neki od projekata su: postavljanje efikasnih svetiljki u gradu i selima, potpisivanje projekta za energetske usluge ESKO, Izolacija obrazovnih i drugih javnih objekata merama energetske efikasnosti, Zamena rasvetnih tela efikasnim – LED rasvetnim telima, izgradnja novih sistema centralnog grejanja u javnim objektima itd. U 7 opština (Dečane, Elez Han, Severna Mitrovica, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Vučitrn) nije bilo nijednog projekta.

Pravosude i osnovna prava

U okviru zakona o zaštiti od diskriminacije, opštine su u obavezi da imenuju relevantnu jedinicu ili službenika za koordinaciju i izveštavanje o sprovođenju ovog zakona i prema zvaničnim podacima možemo da vidimo da do sada u 24 opštine (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Dragaš, Štrpce, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vučitrn, Štrpce, Uroševac) imenovan je relevantni službenik za zaštitu od diskriminacije, dok u 5 opština (Severna Mitrovica, Elez Han, Kačanik, Vitina, Kamenica) nije imenovan. Što se tiče službenika za rodnu ravnopravnost, on je imenovan u 25 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Vitina, Vučitrn, Uroševac), dok u 4 opštine (Severna Mitrovica, Elez Han, Kamenica, Ranilug) relevantni službenik nije imenovan.

Grafikon 5: Imenovanje službenika za sprovođenje Zakona o zaštiti od diskriminacije

U 13 opština (Peć, Skenderaj, Klina, Kačanik, Mališevo, Orahovac, Lipljan, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Priština, Obilić, Ranilug, Vučitrn) izdvojena su budžetska sredstva u iznosu od 109.740 evra za sprovođenje aktivnosti u oblasti ljudskih prava, dok u ostalih 16 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Elez Han, Junik, Podujevo, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kamenica, Đakovica, Prizren, Gnjilane, Vitina, Uroševac, Štimlje) nije izdvojen budžet, ali se aktivnosti podržavaju prema zahtevima.

Jedan od izazova koji je naglašen u izveštaju EK-a za Kosovo na lokalnom nivou jeste briga o starima licima koje ostaje ozbiljno pitanje. Od dostavljenih podataka rezultira da 11 opština (Suva Reka, Dečane, Peć, Skenderaj, Štimlje, Lipljan, Južna Mitrovica, Priština, Obilić, Vučitrn, Uroševac) pružaju rezidencijalni smeštaj starim licima, dok 18 opština (Glogovac, Elez Han, Junik, Podujevo, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Kosovo Polje, Đakovica, Prizren, Gnjilane, Ranilug, Vitina) ne pružaju smeštaj starijim licima.

U skladu sa važećim zakonodavstvom na Kosovu, svaka opština, preko svoje relevantne direkcije, odgovorna je za obezbeđivanje pružanja socijalnih i porodičnih usluga na svojoj teritoriji prema standardu koji je odredilo

ministarstvo. Takođe, od 29 opština koje su izvestile u ovom šestomesečju, samo 10 opština (Suva Reka, Peć, Skenderaj, Štimlje, Lipljan, Priština, Prizren, Obilić, Vučitrn, Uroševac) ima 11 centara za stara lica.

Još jedan nalaz iz izveštaja EK-a o Kosovu je izrada Strategije i Akcionog plana protiv nasilja u porodici. Akcioni plan protiv nasilja u porodici u 9 opština (Suva Reka, Junik, Dragaš, Skenderaj, Klina, Kačanik, Mališevo, Kosovo Polje, Priština), je izrađen, dok u 20 opština (Glogovac, Severna Mitrovica, Dečane, Elez Han, Peć, Podujevo, Štrpce, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Uroševac, Kamenica, Štimlje, Lipljan) još uvek nije izrađen.

Zabrinjavajući ostaju slučajevi nasilja u porodici, gde prema izveštajima u 22 opštine (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Junik, Podujevo, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Orahovac, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Obilić, Vitina, Vučitrn, Uroševac) razmotreno je 1.226 slučajeva. U 7 opština (Elez Han, Peć, Dragaš, Mališevo, Štimlje, Gnjilane, Ranilug) nije razmotren nijedan slučaj nasilja u porodici.

Generalno, opštine su izvestile da su na prijavljene slučajeve preduzele aktivnosti i pružale podršku. Što se tiče podizanja svesti javnosti o nasilju u porodici u 22 opštine (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Junik, Podujevo, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Prizren, Obilić, Vitina, Vučitrn, Južna Mitrovica, Uroševac) preduzete su mere kao što su: podizanje svesti građana o posledicama nasilja u porodici, socijalno savetovanje, kampanje podizanja svesti, obuke, deljene su brošure za podizanje svesti protiv nasilja, itd. Dok u 7 opština (Elez Han, Peć, Dragaš, Mališevo, Štimlje, Gnjilane, Ranilug) nije preduzeta nijedna mera.

Što se tiče osnivanja opštinskog saveta za zaštitu žrtava rodno zasnovanog nasilja u porodici, u 14 opština (Glogovac, Suva Reka, Junik, Dragaš, Štimlje, Lipljan, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Obilić, Vitina, Vučitrn, Uroševac) osnovan je opštinski savet za zaštitu žrtava i održano je 6 sastanaka. Dok u 15 opština (Dečane, Elez Han, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Kosovo Polje, Gnjilane, Ranilug) ovaj savet nije osnovan.

Uloženi su stalni naponi od strane opština da podrže sprovođenje rodne politike, gde u 29 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Elez Han, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Uroševac) broj žena na rukovodećim radnim mestima je 1.107. Pored toga, u lokalnoj javnoj upravi uključujući i skupštinu opštine u 27 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Elez Han, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Štrpce, Uroševac, dok 2 opštine (Štrpce, Priština) nisu dale tačne odgovore već u procentima (35%). Što se tiče statističkih (rodnih) izveštaja direktora opštinskih direkcija, u 27 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Elez Han, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Vitina, Vučitrn, Uroševac) ima 100 direktorki. Dok u 2 opštine (Ranilug, Klina) nema nijedne direktorke.

Što se tiče ostvarivanja imovinskih prava žena u 22 opštine preduzete su ove aktivnosti: Kampanje podizanja svesti, okrugli stolovi, obuke, radionice, informisanje građana o AU o upisu zajedničke imovine na ime oba supružnika putem postera koje postavljamo na prigodna mesta., održavanje informativnih sesija sa građanima, posebno sa ženama, u cilju podizanja svesti i unapređenja imovinskih prava žena, prilikom uknjižbe

nepokretnosti od strane oba supružnika, oslobođene su opštinskih taksi itd. U 7 opština (Elez Han, Dragaš, Štrpce, Skenderaj, Južna Mitrovica, Priština, Prizren) nisu preduzete nikakve aktivnosti.

U ime oba supružnika u periodu januar - jun 2024. godine, prema izveštajima koje su podnele opštine, rezultira da u 24 opštine (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Junik, Podujevo, Skenderaj, Klina, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina, Vučitrn) upisano je 4.944 imovine na ime oba supružnika. U 4 opštine (Elez Han, Severna Mitrovica, Peć, Dragaš) nije bilo imovine upisane na ime oba supružnika tokom izveštajnog perioda, a 1 opština (Južna Mitrovica) nije dostavila podatke.

Još jedan izazov koji je identifikovan izveštajem Evropske komisije za lokalni nivo upravljanja je sprovođenje Zakona o zaštiti dece, zbog čega je značajan broj opština prijavilo svoje izazove i poteškoće u sprovođenju ovog zakona kao što su: nedostatak adekvatnog okvira i finansijskih sredstava za njihov tretman, nedostatak službenika za zaštitu prava deteta, nedovoljno održavanje rasprava, ostaje izazov da se ove kategorije što bolje informišu o njihovim osnovnim pravima i rešavanju njihovih problema u relevantne institucije, dovođenje stručnjaka koji će držati predavanja na temu zaštite dece, štampanje brošura i raznog promotivnog materijala, primena i sprovođenja zakona i uredbe o zaštiti dece, hraniteljske porodice itd.

U 22 opštine (Suva Reka, Dečane, Junik, Peć, Podujevo, Klina, Dragaš, Kačanik, Kamenica, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Vitina, Vučitrn, Orahovac, Mališevo, Uroševac) uspostavljeni su mehanizmi za zaštitu prava deteta kao što su: opštinski timovi za prava deteta, imenovani su službenici za prava deteta, kao i radne grupe za unapređenje ovih prava generalno, osnovane su dečje skupštine opština itd. Dok u 7 opština (Glogovac, Severna Mitrovica, Elez Han, Štrpce, Skenderaj, Štimlje, Ranilug) nisu uspostavljeni.

U 16 opština imenovan je relevantni službenik za zaštitu dece, dok u 13 opština (Glogovac, Severna Mitrovica, Elez Han, Skenderaj, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Vitina, Kamenica) još uvek nije imenovan.

U 19 opština (Glogovac, Dečane, Junik, Podujevo, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina) pristupačne su osobama sa invaliditetom, radne prostorije u javnim institucijama, u 6 opština (Suva Reka, Peć, Kačanik, Vučitrn, Orahovac, Mališevo,) delimično i 2 opštine (Elez Han, Kamenica) nisu dostavile podatke.

Za podizanje svesti o zakonu o zaštiti dece, u 19 opština su organizovane su kampanje/sastanci za podizanje svesti, dok u 10 opština (Severna Mitrovica, Suva Reka, Elez Han, Dragaš, Štrpce, Skenderaj, Klina, Prizren, Ranilug, Uroševac) nisu organizovane kampanje.

U okviru sprovođenja zakona o zaštiti dece, i dalje ostaje izazov pravilan pristup dece sa invaliditetom obrazovnim ustanovama i kao i neophodna pomoć. U ovom aspektu, tokom izveštajnog perioda u 19 opština (Glogovac, Dečane, Junik, Podujevo, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina) obrazovne ustanove su pristupačne osobama sa invaliditetom, u 6 opština (Suva Reka, Peć, Kačanik, Vučitrn, Orahovac, Mališevo,) delimično i 2 opštine (Elez Han, Kamenica) nisu dostavile podatke.

Takođe u 24 opštine (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Junik, Podujevo, Skenderaj, Klina, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Orahovac, Mališevo, Uroševac) imaju odgovarajuću pomoć u nastavi za osobe sa invaliditetom, u 3 opštine (Severna Mitrovica, Elez Han, Peć) nemaju odgovarajuću pomoć, a 2 opštine (Priština, Kamenica) nisu dostavile podatke.

U 21 opštini (Glogovac, Dečane, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Dragaš, Kačanik, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Prizren, Gnjilane, Obilić, Vučitrn, Orahovac, Mališevo, Uroševac) opština su obezbedile brigu o deci bez roditeljskog staranja, u 8 opština (Severna Mitrovica, Suva Reka, Elez Han, Štrpce, Priština, Vitina, Ranilug, Kamenica) nije obezbeđena briga.

U 9 opština (Junik, Podujevo, Kačanik, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Kosovo Polje, Đakovica, Obilić) je pokrenuta godišnja kampanja za sprečavanje trgovine ljudima, dok je u 20 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Elez Han, Peć, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kamenica, Lipljan, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Uroševac) nije pokrenuta.

Što se tiče usvajanja trogodišnjeg plana socijalnog stanovanja u 10 opština (Glogovac, Dečane, Podujevo, Klina, Kačanik, Orahovac, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Gnjilane, Prizren) usvojen je trogodišnji plan socijalnog stanovanja, dok u 19 opština (Suva Reka, Elez Han, Junik, Peć, Skenderaj, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kamenica, Đakovica, Priština, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Uroševac, Lipljan, Mališevo, Štimlje, Obilić) nije usvojen ovaj plan.

Savetodavni odbor za osobe sa invaliditetom je funkcionalizovan u 16 opština (Glogovac, Suva Reka, Junik, Peć, Klina, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Gnjilane, Vitina, Uroševac), dok u 13 opština (Dečane, Elez Han, Podujevo, Skenderaj, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Priština, Prizren, Obilić, Ranilug, Vučitrn) nije uspostavljen. Što se tiče besplatne pravne pomoći za sve građane Republike Kosovo, u 6 opština (Peć, Đakovica, Južna Mitrovica, Prizren, Gnjilane, Uroševac) je funkcionalizovana Regionalna kancelarija za besplatnu pravnu pomoć, dok u 1 opštini (Priština) nije funkcionalizovana. Što se tiče mobilnih kancelarija za besplatnu pravnu pomoć kao oblik organizovanja pravnih usluga, one su osnovane u 19 opština (Glogovac, Suva Reka, Elez Han, Junik, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Štimlje, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Prizren, Gnjilane, Obilić, Vučitrn).

Broj zahteva za besplatnu pravnu pomoć, u 19 opština (Glogovac, Suva Reka, Elez Han, Junik, Peć, Skenderaj, Klina, Kačanik, Kamenica, Orahovac, Štimlje, Kosovo Polje, Đakovica, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vučitrn, Uroševac) podneto je 2.596 zahteva, u 10 opština (Severna Mitrovica, Dečani, Dragaš, Podujevo, Štrpce, Lipljan, Južna Mitrovica, Priština, Vitina, Mališevo) nije bilo zahteva tokom izveštajnog perioda.

3.3 Zaštita manjina

Za sprovođenje Strategije za zajednicu Roma, Aškalija i Egipćana, u 17 opština (Suva Reka, Dečane, Peć, Podujevo, Klina, Kamenica, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Đakovica, Južna Mitrovica, Prizren, Gnjilane, Obilić, Vučitrn, Uroševac, Priština) je osnovan lokalni akcioni komitet za sprovođenje Strategije za zajednicu Roma, Aškalija i Egipćana, u 6 opština (Severna Mitrovica, Skenderaj, Mališevo, Kosovo Polje, Ranilug, Vitina) nije

osnovan i 6 opština (Glogovac, Junik, Dragaš, Elez Han, Štrpce, Kačanik, Ranilug) nemaju Rome, Aškalije i Egipćane.

3.4 Pravo, sloboda i bezbednost

Jedan od izazova izveštaja EK-a za Kosovo je izrada Lokalnog akcionog plana za reintegraciju, i u 17 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Junik, Peć, Dragaš, Podujevo, Skenderaj, Klina, Mališevo, Orahovac, Lipljan, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Priština, Vitina, Uroševac) izrađen je Lokalni akcioni plan za reintegraciju, dok u 12 opština (Severna Mitrovica, Elez Han, Štrpce, Kačanik, Prizren, Gnjilane, Kamenica, Štimlje, Đakovica, Obilić, Ranilug, Vučitrn) ovaj plan još uvek nije usvojen.

U 25 opština (Glogoc, Suva Reka, Dečane, Junik, Peć, Dragaš, Podujevo, Skenderaj, Klina, Štrpce, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Prizren Gnjilane, Obilić, Vitina, Vučitrn, Uroševac) osnovana je Opštinska komisija za reintegraciju (OKR), dok u 4 opštine (Severna Mitrovica, Elez Han, Kačanik, Ranilug) nije osnovana.

3.5 Upravljanje granicom i migracija

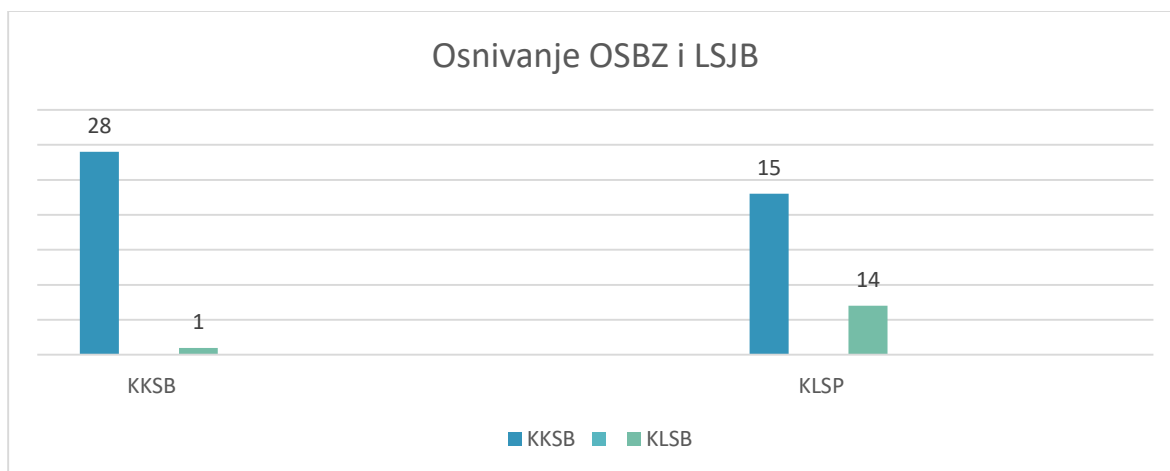
Pružanje mogućnosti za povratak raseljenim licima i podrška na lokalnom nivou, nastavljeno je i tokom ovog perioda. U 10 opština (Glogovac, Suva Reka, Dragaš, Kamenica, Mališevo, Lipljan, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina) broj raseljenih lica je 76 lica, dok u 19 opština (Severna Mitrovica, Dečane, Elez Han, Junik, Peć, Podujevo, Štrpce, Skenderaj, Klina, Kačanik, Orahovac, Štimlje, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Vučitrn, Štrpce, Uroševac) nije bilo nijednog raseljenog lica.

Što se tiče podnošenja zahteva za pomoć iz fonda za reintegraciju u 17 opština (Glogovac, Suva Reka, Dragaš, Podujevo, Klina, Mališevo, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Gnjilane, Obilić, Vitina, Vučitrn, Uroševac) broj zahteva je 139, dok u 12 opština (Severna Mitrovica, Dečane, Elez Han, Junik, Peć, Štrpce, Skenderaj, Kačanik, Kamenica, Orahovac, Prizren, Ranilug) nije bilo zahteva.

Broj zahteva za razvoj preduzeća od strane repatriranih lica u 8 opština (Glogovac, Suva Reka, Podujevo, Mališevo, Priština, Obilić, Vitina, Vučitrn) je 102 zahteva.

U 28 opština su osnovani OSBZ, dok u 1 opštini (Severna Mitrovica) nije osnovan, od tog broja 26 opština su održale ukupno 74 sastanaka. Lokalni savet za javnu bezbednost je osnovan u 22 opštine, dok u 7 opština (Severna Mitrovica, Dečane, Elez Han, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Ranilug) nisu osnovani LSJB. Od tog broja, u 15 opština (Glogovac, Suva Reka, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Mališevo, Štimlje, Kosovo Polje, Đakovica, Prizren, Gnjilane, Obilić, Vučitrn) je održano ukupno 43 sastanka LSJB, dok u 14 opština nije održan nijedan sastanak.

Što se tiče ovih ATB-ova, u 9 opština je održano ukupno 26 sastanaka ATB-ova (Glogovac, Kamenica, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Đakovica, Priština, Prizren, Ranilug, Vitina, Štrpce, Uroševac, Južna Mitrovica) nije održan nijedan sastanak iako je izveštavano da je osnovan i u 8 opština (Severna Mitrovica, Dečane, Elez Han, Dragaš, Štrpce, Skenderaj, Klina, Kačanik) ATB-ovi nisu osnovani.

Grafikon 6: Osnivanje OSBZ, LSJB

Seoski saveti su osnovani u 20 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Elez Han, Junik, Peć, Dragaš, Podujevo, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Lipljan, Južna Mitrovica, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Uroševac) dok u 9 opština (Severna Mitrovica, Štrpce, Skenderaj, Klina, Kačanik, Kosovo Polje, Štrpce, Štimlje) nisu osnovani. Od toga, postoji 12 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Junik, Peć, Kamenica, Mališevo, Ranilug, Vitina, Južna Mitrovica, Đakovica, Uroševac) koje su održale ukupno 58 sastanaka saveta.

Razvoj obrazovnog sistema i izgradnja kapaciteta u sveobuhvatnom obrazovanju nastavljani su u opštinama, za koju oblast u 18 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Peć, Podujevo, Štrpce, Skenderaj, Klina, Kačanik, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Gnjilane, Uroševac) organizovano je 67 obuka za nastavnike. U 11 opština (Severna Mitrovica, Elez Han, Junik, Dragaš, Kamenica, Prizren, Obilić, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Priština) nisu održane obuke.

U 26 opština (Glogovac, Suva Reka, Dečane, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Uroševac) broj obdaništa je 146. Dok 3 opštine (Severna Mitrovica, Elez Han, Dragaš) nisu dostavile podatke.

Što se tiče povećanja stepena učešća dece u ustanovama predškolskog vaspitanja, u 26 opština broj dece uzrasta 0-5 godina koja pohađaju vaspitanje i negu dece u ranom detinjstvu je 7.781 dete, dok 3 opštine (Severna Mitrovica, Elez Han, Dragaš) nisu dostavile podatke.

Broj dece sa posebnim potrebama koja su uključena u obdaništa u 20 opština (Glogovac, Suva Reka, Peć, Podujevo, Štrpce, Klina, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Vitina, Štrpce, Uroševac) je 223 dece.

Broj slučajeva napuštanja škole od strane zajednica Roma, Aškalija i Egipćana u 8 opština (Peć, Podujevo, Orahovac, Kosovo Polje, Đakovica, Priština, Prizren, Uroševac) je 118 slučajeva.

U cilju podizanja svesti o potrebi obrazovanja za decu zajednica Roma, Aškalija i Egipćana, postoji 8 opština (Glogovac, Podujevo, Kamenica, Mališevo, Lipljan, Kosovo Polje, Obilić, Prizren) gde su održane: obuke, projekti i kampanje podizanja svesti sa roditeljima o značaju potrebe za školovanjem dece ove zajednice, dok u 20 opština nije održana nijedna obuka.

Akcionari plan për paracikim të lëshimit të shkollës për komunitetin e romëve dhe asqalijëve (Romë dhe Asqalijë) është bërë vetëm në 3 bashki (Klinë, Jugut Mitrovicë).

Në 23 bashki (Glogovac, Suva Reka, Deçanë, Pejë, Podujevë, Skenderaj, Klinë, Dragash, Shtrpce, Kaçanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Stimlje, Lipjan, Kosovo Polje, Đakovica, Jugut Mitrovicë, Prishtinë, Prizren, Gnjilane, Vitina, Uroševac) formuar janë ekipet për paracikim të lëshimit të shkollës.

Životna sredina

Bashkitë mbeten të përkushtuara në ruajtjen dhe mbrojtjen e mjedisit, si dhe në sistemin e menaxhimit të mbeturinave. Në kuadër të zbatimit të Ligjit për mbrojtjen e mjedisit, në 20 bashki (Glogovac, Suva Reka, Deçanë, Junik, Pejë, Podujevë, Skenderaj, Klinë, Dragash, Shtrpce, Kaçanik, Orahovac, Lipjan, Kosovo Polje, Đakovica, Jugut Mitrovicë, Prishtinë, Gnjilane, Obilić, Shtrpce) është bërë plani i menaxhimit të mbeturinave, në 10 bashki (Elez Han, Severna Mitrovica, Mališevo, Prizren, Ranilug, Vitina, Uroševac, Kamenica, Vuçitër, Stimlje) nuk është bërë.

Ishtet problemet të cilat bashkitë i përballen në vazhdimësi në zbatim të Ligjit për mbrojtjen e mjedisit dhe Planit të menaxhimit të mbeturinave: mjetet e pamjaftueshme, rritja e ndërgjegjësimit të qytetarëve, mungesa e pagesave nga qytetarët, numri i vogël i inspeksioneve të rregullta, mungesa e kompanive, mjetet e pamjaftueshme për punë të caktuara, mungesa e pajisjeve të nevojshme teknike për kompaninë që menxhon mbeturinat, mungesa e kampanjave për rritjen e ndërgjegjësimit, deponime ilegale etj.

Në kuadër të promovimit dhe mbrojtjes së mjedisit të bërë në 17 bashki është organizuar 66 kampanjë, ndërsa në 12 bashki (Severna Mitrovica, Elez Han, Junik, Pejë, Shtrpce, Skenderaj, Kaçanik, Mališevo, Stimlje, Lipjan, Gnjilane, Shtrpce, Uroševac) nuk është bërë.

Bashkia Obilić për mbrojtjen e qytetarëve në lidhje me mbylljen e liqenit të depozitës së qullit nga ana e KEK-a dhe deponimeve në selin Mirash, kryqëzuar kontrole përmes drektoriatit dhe të vendosura janë informative të tabelave dhe mureve nga ana e KEK-a.

Realizimi i planit të akcionit për kualitetin e ajrit mbetet një problem i rëndësishëm për bashkitë ku janë vetëm 4 bashki (Glogovac, Orahovac, Kosovo Polje, Prishtinë) që kanë bërë këtë plan.

Numri i deponimeve ilegale në 26 bashki (Glogovac, Suva Reka, Deçanë, Pejë, Podujevë, Skenderaj, Klinë, Dragash, Shtrpce, Kaçanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Stimlje, Lipjan, Kosovo Polje, Đakovica, Jugut Mitrovicë, Prishtinë, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina, Vuçitër, Shtrpce, Uroševac) është 647 deponime, ndërsa 1 bashki (Junik) nuk ka deponime ilegale, ndërsa 2 bashkitë (Elez Han, Severna Mitrovica) nuk kanë dorëzuar të dhënat.

Zaštita potrošača i javno zdravlje

Në fushën e shëndetit të nënës dhe fëmijës, 18 bashki kanë organizuar kampanjë të rritjes së ndërgjegjësimit, ndërsa në 11 bashki (Severna Mitrovica, Deçanë, Elez Han, Junik, Shtrpce, Skenderaj, Orahovac, Stimlje, Prizren, Ranilug, Uroševac) nuk është bërë asnjë kampanjë.

Gjatë periudhës janar - qershor 2024, në 19 bashki janë organizuar 83 orë, ndërsa në 10 bashki (Severna Mitrovica, Elez Han, Junik, Dragash, Podujevë, Shtrpce, Skenderaj, Orahovac, Kosovo Polje, Ranilug) nuk është organizuar asnjë orë.

Nga raportet e bashkive në 22 bashki (Glogovac, Suva Reka, Deçanë, Junik, Pejë, Shtrpce, Skenderaj, Klinë, Kaçanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Stimlje, Lipjan, Kosovo Polje, Đakovica, Jugut Mitrovicë, Prizren, Gnjilane,

Vitina, Uroševac) zdravstvene ustanove su pristupačne osobama sa invaliditetom, u 2 opštine (Podujevo, Vučitrn) su delimično i u 5 opština (Severna Mitrovica, Elez Han, Dragaš, Priština, Ranilug) nisu pristupačne.

PREPORUKE

Na osnovu preuzetih podataka iz pojedinačnih izveštaja opština u ovom izveštaju, MALS, preporučuje:

- **Izraditi Strategiju za komunikaciju i odnose s javnošću u opštinama:** *Glogovac, Severna Mitrovica, Dragaš, Podujevo, Štrpce, Kamenica, Lipljan, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Obilić, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Uroševac, Đakovica*;
- **Izraditi Plan zaštite kulturnog nasleđa u opštinama:** *Glogovac, Suva Reka, Elez Han, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Severna Mitrovica, Dragaš, Klina, Kačanik, Štimlje, Đakovica, Južna Mitrovica, Uroševac, Kamenica, Mališevo, Lipljan, Kosovo Polje, Orahovac, Obilić, Ranilug, Vučitrn, Štrpce, Kosovo Polje, Gnjilane, Južna Mitrovica, Vitina*;
- **Osnovati Komisiju za internu reviziju u opštinama:** *Severna Mitrovica, Elez Han, Kačanik, Priština, Ranilug*.
- **Izraditi Plan i program za poljoprivredu i ruralni razvoj u opštinama:** *Suva Reka, Dečane, Peć, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Priština, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Kamenica, Đakovica*
- **Izraditi Plan upravljanja ruralnim zemljištem u opštinama:** *Glogovac, Severna Mitrovica, Suva Reka, Dečane, Junik, Štrpce, Skenderaj, Klina, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Lipljan, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vučitrn, Uroševac, Štimlje, Vitina*;
- **Izraditi Plan energetske efikasnosti u opštinama:** *Severna Mitrovica, Elez Han, Peć, Dragaš, Podujevo, Skenderaj, Klina, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Priština, Gnjilane, Ranilug, Vučitrn, Uroševac, Štrpce, Vitina*;
- **Izraditi Strategiju i Akcioni plan protiv nasilja u opštinama:** *Glogovac, Severna Mitrovica, Dečane, Elez Han, Peć, Podujevo, Štrpce, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Uroševac, Kamenica, Štimlje, Lipljan*;
- **Izraditi trogodišnji Plan za socijalno stanovanje u opštinama:** *Suva Reka, Elez Han, Junik, Peć, Skenderaj, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kamenica, Đakovica, Priština, Prizren, Ranilug, Vitina, Vučitrn, Uroševac, Lipljan, Mališevo, Štimlje, Obilić*;
- **Imenovati službenika koji izveštava o Lokalnom planu integriteta u opštinama:** *Severna Mitrovica, Štrpce, Kačanik, Kosovo Polje, Priština, Ranilug, Priština, Kamenica, Štimlje, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Vitina, Vučitrn*;
- **Imenovati službenika za zaštitu od diskriminacije u opštinama:** *Severna Mitrovica, Elez Han, Kačanik, Vitina, Kamenica*;
- **Imenovati relevantnog službenika za zaštitu dece u opštinama:** *Glogovac, Severna Mitrovica, Elez Han, Skenderaj, Kosovo Polje, Đakovica, Južna Mitrovica, Priština, Prizren, Gnjilane, Obilić, Vitina, Kamenica*;
- **Obezbediti brigu za decu bez roditeljskog staranja u opštinama:** *Severna Mitrovica, Suva Reka, Elez Han, Štrpce, Priština, Vitina, Ranilug, Kamenica*;

- **Osnivati Opštinski savet za zaštitu žrtava rodno zasnovanog nasilja u porodici u opštinama:** *Dečane, Elez Han, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Kosovo Polje, Gnjilane, Ranilug;*
- **Organizovanje kampanje/sastanke za podizanje svesti u vezi sa zakonom o zaštiti dece u opštinama:** *Klina, Suva Reka, Južna Mitrovica, Istok, Klokot, Ranilug, Dragaš, Kačanik, Štrpce, Gračanica, Orahovac;*
- **Funkcionalizovati Savetodavni odbor za osobe sa invaliditetom u opštinama:** *Dečane, Elez Han, Podujevo, Skenderaj, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Priština, Prižren, Obilić, Ranilug, Vučitrn.*
- **Osnivati Akcione timove za bezbednost (ATB) u opštinama:** *Severna Mitrovica, Dečane, Elez Han, Dragaš, Štrpce, Skenderaj, Klina, Kačanik;*
- **Osnivati Seoske savete u opštinama:** *Severna Mitrovica, Štrpce, Skenderaj, Klina, Kačanik, Kosovo Polje, Štimlje;*
- **Organizovati kampanje podizanja svesti u oblasti zdravlja majke i deteta u opštinama:** *Severna Mitrovica, Dečane, Elez Han, Junik, Štrpce, Skenderaj, Orahovac, Štimlje, Prižren, Ranilug, Uroševac;*
- **Organizovati kampanje podizanja svesti o sprovođenju Zakona o zaštiti dece u opštinama:** *Severna Mitrovica, Suva Reka, Elez Han, Dragaš, Štrpce, Skenderaj, Klina, Prižren, Ranilug, Uroševac;*
- **Osnivati Lokalne savete za javnu bezbednost (LSJB) u opštinama:** *Severna Mitrovica, Dečane, Elez Han, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Ranilug;*
- **Obezbediti rezidencijalni smeštaj starim licima u opštinama:** *Glogovac, Elez Han, Junik, Podujevo, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Kamenica, Mališevo, Orahovac, Kosovo Polje, Đakovica, Prižren, Gnjilane, Ranilug, Vitina;*
- **Osnivati lokalne odbore za sprovođenje Strategije za zajednicu Roma, Apškalija i Egipćana u opštinama:** *Severna Mitrovica, Skenderaj, Mališevo, Kosovo Polje, Ranilug, Vitina;*
- **Funkcionalizovati Savetodavne odbore za osobe sa invaliditetom u opštinama:** *Glogovac, Suva Reka, Dečane, Elez Han, Junik, Peć, Podujevo, Skenderaj, Klina, Severna Mitrovica, Dragaš, Štrpce, Kačanik, Priština, Prižren, Obilić, Ranilug, Vučitrn.*